

TIP FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN TIP TARİHİ VE ETİĞİ DERSİNİN TIP TARİHİ KONULARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

Namık ÇENCEN¹

Özet

Bu araştırmanın amacı tıp fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerini belirleyebilmektir. Karma metodolojinin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu 2016–2017 öğretim yılında, Ankara ili Gazi Üniversitesinde Tıp Fakültesinde ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören toplam 580 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak açık uçlu sorulardan oluşan anket ve standartlaştırılmış açık uçlu mülakat kullanılmıştır. Araştırmada toplanan nicel veriler betimsel istatistikle, nitel veriler ise içerik analiziyle çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda araştırmaya katılan tıp fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik olumlu tutuma sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Tıp Tarihi ve Etiği Dersi, Tıp Fakültesi, Öğrenci Görüşleri

FACULTY OF MEDICINE STUDENTS' VIEWS ON THE TOPICS OF HISTORY OF MEDICINE FROM HISTORY AND ETHICS OF MEDICINE COURSE (GAZI UNIVERSITY CASE)

Abstract

The aim of this study is to identify the opinions of medical faculty students about the topics of History of Medicine from History and Ethics of Medicine Course. The working group done with mixed methodology consists of a total of 580 students in the second and third year of their education, enrolled in Gazi University Faculty of Medicine in Ankara in 2016-2017 academic year. A questionnaire and standardized open-ended interview were used as data collection tool. The quantitative data collected in the research were analyzed by descriptive statistics and the qualitative data were analyzed by content analysis. At the end of the study, it was found that 2nd and 3rd year students of the Faculty of Medicine had a positive attitude towards topics of history of medicine in History and Ethics of Medicine course.

Keywords: History and Ethics of Medicine Course, Faculty of Medicine, Student Opinions

GİRİŞ

Tıp Tarihi, tıbbın tarih içinde geçirdiği başlıca evreleri hakkında fikir vermesi açısından büyük önem arz etmektedir. İnsan bedeninin temel işleyiş ilkeleri tarih boyunca hem bir merak konusu hem de bir tabu olmaktan geri kalmamıştır. Tıp Tarihi; çağlar boyunca kat edilen gelişmeler (özellikle yirminci yüzyıldaki çığır açan gelişmeler), hastalıklar ve tedavi yolları hakkında artan bilgilerin yanı sıra önceleri bilinmeyen birçok komplikasyona karşı meydan okumalar, hastanelerin tesis edilmesinden şaşkınlık uyandırıcı keşiflere, deneysel tıptan önlüyeici hekimliğe, tedavi ritüelleri vb. ve tıp gelişiminin sürekliliği hakkında önemli bilgiler

¹ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Bölümü, eposta: ncencen23@gmail.com

vermektedir (Bynum, 2008, s. 11-66). Bu süreklilik sayesinde günümüzün tıp teorisi ve pratiği yüzlerce yıldır oluşturulmakta olan bir bilgi birikimine dayanır. Özellikle ilkel toplumlarda pek çok eski düşünce ve bazı eski tedavi yöntemleri bugüne kadar yaşayabilmiştir. Geçen yüzyılın getirdiği kazanımlara rağmen doktriner tıp pratiği, temel aldığı fen bilimlerinin tersine çoğunlukla gözleme, tahmine ve deneye dayanmaya devam etmektedir (Lewis, 1998, s.6). Tıp tarihi başlangıçta ayrı ve dar bir alan iken, hekimler tarafından ve hekimler için bütünüyle geliştirilmiştir. XX. Yüzyılın özellikle sonlarına doğru konu diğer tarihçilerin de ilgisini çekmiş, konuyu genel toplumsal tarih içine taşımaya başlamışlardır. Aynı zamanda toplumsal tarihin tüm yönlerini tıp tarihine taşıyarak tıp tarihinin son şeklini almasını sağlamışlardır (Burnham, 2017, s. 15).

Türkiye’de çağdaş tıp eğitiminin başlangıç noktası 14 Mart 1827’de, İstanbul’da, Tıphane-i Amire ve ardından Cerrahane-i Mâmure’nin Şehzadebaşındaki Tulumbacıbaşı Konağı’nda açılmasıdır. Aynı bina içinde Tıbhane ve Cerrahane de ayrı ayrı eğitim yapıyordu. Tıp eğitimi o yıllarda batı da olduğu gibi 4 yıldır. Bu eğitim sık sık yeni düzenlemeler ile geliştirilmiştir. 1836 yılında yapılan düzenlemede cerrahlık eğitimi ile tıp eğitimi birleştirilmiştir. 1909 yılında askeri ve sivil tıbbiye okulları birleştirilerek ismi “Darülfunun Tıp Fakültesi” olmuştur. 1933 yılında da Darülfunun kaldırılarak “İstanbul Üniversitesi” olunca Tıp fakültesi de bu üniversitede yerini almıştır. 1945’te Ankara Tıp Fakültesi, 1954’de Ege Tıp Fakültesi kurulmuştur. 1967 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi ikiye ayrılmış ve Cerrahpaşa Tıp Fakültesi kurulmuştur. 1970’de Bursa Tıp Fakültesi ve 1974’de Edirne Tıp Fakültesi kurulmuştur. Tıp eğitimine hiç ara verilmeden ve devamlı gelişerek Türkiye’nin pek çok şehrinde tıp fakülteleri açılmıştır (Altıntaş, 2008, s. 47). Günümüzde Tıp Fakültelerinde Tıp Tarihi ve Etiği dersi birinci ve ikinci sınıflarda okutulmaktadır. Tıp tarihi eğitimi günümüzde garipsenen geçmiş tıp teorilerini anlamaya yardımcı olur; tıbbın felsefesini, gelişimini, keşiflerini ve binlerce yıllık birikimini özetleyerek hekimin değişimleri algılamasını, bildiklerinin mutlak doğru olmadığını idrak etmesini, bilimin sürekli gelişen canlı bir yapıya sahip olduğunu fark etmesini, öğrendiklerini sorgulamasını ve sentez yapmasını sağlar; tarihte iz bırakmış büyük hekimlerin kişiliklerini ve hayatlarını göz önüne sererek genç hekimlere yol gösterir; günümüz tıbbının gerisinde kalan toplumlara, azimle çalışıldığında bir gün tıbbın öncüsü olunabileceği duygusunu verir (Bayat, 2010, s. 23).

İlgili literatür tarandığında tıp tarihi ve tıp etiği üzerine yapılan çalışmaların tıp etiği üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. Schulz ve diğerleri (2012), “Tıp Müfredatında Tıp Etiği ve Tıp Tarihi Öğretiminin Yeri Nedir? Öğrencilerin Görüşlerine Yönelik Ampirik Bir Yaklaşım” adlı çalışmalarında öğrencilerin çalışmalarının başında ve çalışmalarını süresince tıp etiği ve tıp tarihi öğretimine nasıl yaklaştıkları araştırılmıştır. Öğrencilere tıp etiği ve tıp tarihi öğretiminin önemini, bu konuların hekimler için önemi, öğretilbilirliği ve test edilebilirliği hakkında karar vermelerini istemeye yönelik (-2’den hiç katılmıyorum +2 ye tamamen katılıyorum Likert ölçeği) anket uygulanmıştır. Çalışmaya 331 anket dahil edilmiştir. Tıp etiği ve tıp tarihi hakkındaki görüşleri, başlangıçta ve sonuçta farklılık göstermiştir. Birey ve hekim için tıbbi etiğin önemi çok yüksek olarak kabul edilmiş, ancak bunların öğretilbilirliği ve test edilebilirliği oldukça kötü değerlendirilmiştir. Tıp tarihi için ise tıp etiğinin tersi sonuçlar elde edilmiştir (Schulz ve diğerleri, 2012).

Tıp Fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği Dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerine dair bir çalışma yerli literatür de yer almamaktadır. Bu bağlamda araştırma kuramsal anlamda Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği Dersinin Tıp Tarihi Konularına İlişkin görüşlerini ortaya koyması açısından önem arz etmektedir. Araştırmayla Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği Dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerini ortaya koyması açısından kuramsal temelleri ele alınarak alan yazına katkı bulunacağı düşünülmektedir. Araştırma güncel veriler sunması nedeniyle gelecek araştırmalara konu belirleme açısından da esin kaynağı olabilir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Tıp fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır.

Problem Cümlesi

Tıp fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşleri nelerdir? Araştırmada problem cümlesi doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik tutumları nelerdir?
2. Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularını isteme durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?
3. Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularının öğretiminde daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırmada, karışık metodolojiden (mixed methodology) faydalanılmıştır. Karışık yöntem bilim (mixed methodology) deseni araştırmacının nicel ve nitel yöntemlerin farklı yönlerini araştırmanın tüm aşamasında veya birçok aşamasında birleştirerek kullandığı desendir. Karışık yöntemlerde nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin her biri baskın veya eşit oranda kullanılabilir (Cresswell, 1994). Bu araştırmada, iki veya daha fazla değişik türden veri toplanması, analiz etme tekniği tasarımını içermesi hem nicel hem de nitel veri toplanması, değişik tarzda yeni bilgilerin üretilmesine olanak sağlayan esneklik taşıması, istatistiksel analizler gibi nicel özelliklerle, mülakat ve gözlem gibi nitel özellikleri barındırması ve araştırmanın amacına uygunluğu nedeniyle karışık yöntem bilim kullanılmıştır. Araştırmanın geçerlik ve güvenilirliğini artırması, farklı bakış açıları getirerek olayları çok boyutlu değerlendirmeye olanak sağlaması, anket kullanılarak nicel yöntemi; mülakat yoluyla da nitel yöntemi kullanmaya fırsat vermesi gibi nedenlerden dolayı bu araştırmada karışık yöntem bilim ve karışık yöntemin türlerinden biri olan iki aşamalı (two phase) karışık desen kullanılmıştır (Crook ve Garratt, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmaya katılan çalışma grubun belirlenmesinde seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Her bir örnekleme birimine eşit seçilme olasılığı vererek seçilen birimlerin örnekleme alınmasından dolayı bu çalışma da basit seçkisiz örnekleme yöntemine (Büyüköztürk vd., 2016) göre Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2016–2017 öğretim yılında, Ankara ili Gazi Üniversitesinde Tıp Fakültesinde ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören toplam 580 öğrenci oluşturmaktadır. Bu sınıfların seçiminde öğrencilerin Tıp Tarihi dersini birinci sınıfta almış olmaları etkili olmuştur.

İkinci ve üçüncü sınıf öğrencilerin özelliklerine ilişkin betimsel veriler aşağıda sunulmuştur:

Tablo 1: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlerine İlişkin Bulgular

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bayan	264	45.5
Erkek	316	54.48
Toplam	580	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir. Buna göre katılımcıların % 54’ü (316 kişi) erkek, % 45’i (264 kişi) ise bayan öğrencilerden oluşmaktadır. Bu dağılım cinsiyet değişkenine dayalı bir karşılaştırma yapabilmeye elverişli ise de araştırmada cinsiyetin önemli değişken olmadığı ve elde edilen verilerin cinsiyete dayalı olarak bir farklılık ortaya koymamıştır. Bu nedenle cinsiyet değişkeni ile bağımlı değişken niteliğindeki veriler arasında ilişki tespitine yönelik bir sınama yapılmamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin mezun oldukları ortaöğretim programına ilişkin dağılımları aşağıda yer alan Tablo 2’de belirtilmektedir.

Tablo 2: Örneklem Grubunu Oluşturan Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türüne İlişkin Dağılım

Okul Türü	Frekans (f)	Yüzde (%)
Anadolu Lisesi	298	51.37
Fen Lisesi	189	32.58
Mesleki – Teknik Lise	-	-
Anadolu Öğretmen Lisesi	68	11.72
Diğer	25	4.31

Tablo 2’ de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin; %51,37’si Anadolu Lisesi, %32,58’si Fen Lisesi, %11,72’si Anadolu Öğretmen Lisesi ve %4.31’i de diğer okullardan mezun olmuşlardır.

Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyi Durumuna İlişkin Bilgiler

Anne Eğitim Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlkokul	38	6.55
Ortaokul	69	11.89
Lise	179	30.86
Üniversite	232	40
Lisans Üstü	62	10.68

Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine ilişkin bilgiler Tablo 3’de verilmiştir. Verilerden katılımcıların annelerinin eğitim düzeyi olarak; %6.55’i ilkokul, %11,89’unun ortaokul, %30,86’sının lise, %40’ının üniversite ve %10,68’inin de lisans üstü eğitime sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu dağılım annelerin eğitim düzeyi değişkenine dayalı bir karşılaştırma yapabilmeye elverişli ise de araştırmada annelerin eğitim düzeyi önemli değişken olmadığı ve elde edilen verilerin annelerin eğitim düzeyine dayalı olarak bir farklılık ortaya koymamıştır. Bu nedenle annelerin eğitim düzeyi değişkeni ile bağımsız değişken niteliğindeki veriler arasında ilişki tespitine yönelik bir sınama yapılmamıştır.

Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyi Durumuna İlişkin Bilgiler

Baba Eğitim Düzeyi	Frekans (f)	Yüzde (%)
İlkokul	46	7.93
Ortaokul	78	13.44
Lise	194	33.44
Üniversite	227	39.13
Lisans Üstü	35	6.03

Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine ilişkin bilgiler Tablo 4’de verilmiştir. Verilerden katılımcıların babalarının eğitim düzeyi olarak; %7,93’ü ilkokul, %13.44’ü ortaokul, %33,44’ünün lise, %39,13’ünün üniversite ve %6.03’ünün ise lisans üstü eğitime sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu dağılım babaların eğitim düzeyi değişkenine dayalı bir karşılaştırma yapabilmeye elverişli ise de araştırmada babaların eğitim düzeyi önemli değişken olmadığı ve elde edilen verilerin babaların eğitim düzeyine dayalı olarak bir farklılık ortaya koymamıştır. Bu nedenle babaların eğitim düzeyi değişkeni ile bağımsız değişken niteliğindeki veriler arasında ilişki tespitine yönelik bir sınama yapılmamıştır.

Veri Toplama Aracı ve Geliştirilmesi

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları araştırmanın amacı ve alt problemlerine göre değişiklik göstermiştir. Bu bağlamda araştırmanın nicel boyutunda araştırmacı tarafından geliştirilen anket kullanılmıştır. Buna karşın araştırmanın nitel boyutunda standartlaştırılmış açık uçlu mülakat formundan yararlanılmıştır.

Nicel araştırma sürecinde dersin hedeflediği kazanımlar ve öğrenme çıktıları göz önünde bulundurularak veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada nicel veri toplama aracı olarak anket kullanılmasındaki sebep araştırmanın amacına uygunluğu, daha büyük örneklemeler üzerinde çalışma fırsatı sağlaması, gözlem ve mülakat yoluyla veri toplamaya göre zaman açısından daha ekonomik olması gibi yararlılıklarının bulunmasıdır (Büyüköztürk vd., 2016). Araştırmacı tarafından ilgili alan yazın taranmış, ankette yer alan nicel ifadeler için bir madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzunun, kapsam geçerliliği için öncelikle Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesinde görev yapan akademisyenlerin görüşleri alınmıştır. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda yapılan değişikliklerden sonra anket, ölçme ve değerlendirme uzmanları ile Türk Dili uzmanının görüşleri doğrultusunda başlangıçta 25 maddeden oluşan ankette bazı maddeler kapsam dışı bırakılarak 22 maddeden oluşan ankete son şekli verilmiştir. Anket Formu 2015-2016 eğitim-öğretim yılında güvenilirlik analizi için Gazi Üniversitesi birinci ve ikinci sınıfta okuyan toplam 580 öğrenciye uygulanarak SPSS 14.0 programında bir veri tabanı olarak kaydedilmiş ve istatistiksel çözümleme için tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) değeri 0.828 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayısının 0.70 ve üzerinde olması, ölçeğin güvenilirliğinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir (Sipahi vd., 2010) Ayrıca anket formunun güvenilirlik analizi uzman görüşleri doğrultusunda anket içerisindeki maddelerin amaca hizmet ettiği ve açık anlaşılır olarak hatalardan arınık olduğu ifade edilmiştir.

Araştırmada nitel veri toplama aracı olarak standartlaştırılmış açık uçlu mülakat kullanılmıştır. Araştırmada standartlaştırılmış açık uçlu mülakat; Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği Dersinin Tıp Tarihi Konularına ilişkin görüş ve düşüncelerini derinlemesine öğrenilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Araştırmada mülakat cevaplarına anında dönüt vermeye imkân sağlaması, değişik ve anında değişebilen koşullara uyabilme esnekliğine sahip olması, karmaşık duygusal, istenilen bilginin eksiksiz olarak ve derinlemesine elde edilmesi, soruların sayı ve sırasını değiştirmeye imkân vermesi gibi özelliklerinden dolayı kullanılmıştır (Ekiz, 2003; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmada öncelikle literatür taraması yapılarak mülakat formunun nasıl yapılandırılması gerektiği, soruların ne şekilde hazırlanabileceği gibi mülakat ve hazırlanmasına yönelik bilgileri içeren teorik kaynaklar taranmıştır. Daha sonra araştırmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda araştırmacı tarafından toplam 2 sorudan oluşan mülakat formu hazırlanmıştır. Mülakat formu; araştırma problemi ile ilgili tüm boyutları ve soruların kapsamasını güvence altına alması, sorular veya konuların belirli bir öncelik sırasına konulma zorunluluğunun olmayışı, soruların cümle yapısı ve tarzını değiştirmeye imkân sunması gibi nedenlerle standartlaştırılmış açık uçlu mülakat tarzında hazırlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 132). Mülakat formunda öğrencilere “Tıp Tarihi ve Etiği Dersinde Tıp Tarihi Konularını isteme durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?” ve “Tıp Tarihi ve Etiği Dersinde Tıp Tarihi Konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşleri nelerdir?” soruları yöneltilmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen mülakat formunun geçerlilik, güvenine

yönelik çalışmalar öncelikle Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesinde görev yapan akademisyenlerle tartışılarak şekillendirilmiş ve 2015-2016 eğitim-öğretim yılında Gazi Üniversitesinde birinci ve ikinci sınıfta öğrenim gören 580 öğrenciye uygulanmıştır. Ön çalışma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar tekrar gözden geçirilerek mülakat formuna son şekli verilmiştir.

Söz konusu ankette öğrencilerin demografik özelliklerini tespit etmeye dönük 4 madde yer almaktadır. Nicel değerlendirmenin esas alındığı öğrencilerin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerini yansıttığı düşünülen 22 maddenin beş dereceli bir ölçeğe göre değerlendirilmesi istenmiştir. Anketteki maddeler 5’li likert tipinde olup; Hiç Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4), Tamamen Katılıyorum (5) şeklinde düzenlenmiş ve puanlanmıştır. En düşük puan 1, en yüksek puan ise 5’tir. Bu anlamda puanlama aşağıda Tablo 5’deki gibi olmaktadır ²:

Tablo 5: Anket Maddelerinin Puanlaması

Seçenek	Olumlu İfade	Olumsuz İfade
Kesinlikle Katılmıyorum	1	5
Katılmıyorum	2	4
Kararsızım	3	3
Katılıyorum	4	2
Tamamen Katılıyorum	5	1

Söz konusu bu ankette ayrıca öğrencilere, nitel değerlendirmenin esas alındığı kısımda “Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularını isteme durumlarına yönelik görüşleri nelerdir?” ve “Tıp Tarihi ve Etiği Dersinde Tıp Tarihi Konularının öğretiminde daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşleri nelerdir?” söz konusu bu sorulara ilişkin görüşlerini ifade edebilecekleri açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Bu sayede öğrencilerin Tıp fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin düşüncelerini serbestçe ve detaylı biçimde ifade etmelerine fırsat verilmiştir. Bu çalışmada Tıp fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerinin sıklığını belirtmek amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) değerleri karşılaştırmalı olarak gösterilmiştir. Böylece, nitel veriler sayısallaştırılarak verilerin güvenilirliği artırılmış, yanlılık azaltılmış, veriler arasında karşılaştırma olanağı sağlanmış ve daha sonra geniş bir örnekleme ulaşılarak tekrar sınanmasına olanak sağlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.177).

Araştırmanın Uygulama Süreci, Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın nicel ve nitel bölümün uygulanması, 2016-2017 yılında Ankara Gazi Üniversitesinde ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören 583 öğrenciye Tıp fakültesi

² Bu çalışmada her madde için puanlamada Tazbaşaran’ın Likert Tipi Ölçek Hazırlama Kılavuzundaki Puanlama benimsenmiştir. Tazbaşaran, A.T. (2008). Likert Tipi Ölçek Hazırlama Kılavuzu. Mersin

öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerini içeren toplam 22 maddeden oluşan anket ile iki sorudan oluşan mülakat formunun verilmesi ve uygulanması sürecidir. Araştırmacı öğrencilere öncelikle araştırmanın amacı hakkında bilgiler vermiştir. Açıklama yaparken hazırladığı anket ve mülakat formu üzerinde örnekler vermiş ve araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya ilişkin veriler 2016-2017 eğitim öğretim yılı Ankara Gazi Üniversitesinde ikinci ve üçüncü sınıfta öğrenim gören 583 öğrenciden toplanmıştır. Fakat anketlerin istenilen şekilde doldurulup doldurulmadığı kontrol edildiğinde uygun olmayan 3 anket veri analizine dâhil edilmemiştir. Veriler toplanırken araştırmanın amacı, bilimsel bir çalışma olması ve kimlik bilgilerinin saklı tutulacağı gibi konular hususunda katılımcılar bilgilendirilmiştir. Ankette nicel verilerin çözümlenmesinde yüzde ve frekans değerleri kullanılmış ve yorumlanmıştır. Nitel veriler ise betimsel analize tabi tutulmuştur. Betimsel analiz görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık yer verilen analiz türü olması nedeniyle bu araştırma da kullanılmıştır. Nitel olarak toplanan verilerin temelini açık uçlu sorular oluşturmuştur. Öğrencilerin açık uçlu sorulara yaptıkları yorumlar, belirttikleri görüş ve öneriler; en çok kullanılan benzer ortak ve benzer ifadelerle birlikte değerlendirilerek genel temalar olarak listelenmiş ve tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Wolcott'un nitel verilerin analizinde önerdiği birinci yol esas alınmıştır. Bu analizde toplanan verilerin orijinal formuna mümkün olduğu kadar sadık kalınarak ve gerektiğinde araştırmaya katılanların söylediklerinden doğrudan alıntı yaparak betimsel bir yaklaşımla veriler okuyucuya sunulur (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.239-243). Araştırmada gizlilik ilkesine uygun olarak öğrencilerin her birine takma ad verilerek kodlanmış (Ö.23, Ö.57, Ö.280 gibi) öğrencilerin ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmış, anketle elde edilen bulgular çeşitlendirilip zenginleştirilmeye çalışılmıştır. Böylece verilerin daha objektif olarak analiz edilmesi düşünülmüştür.

BULGULAR VE YORUMLAR

Tıp fakültesi öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinin tıp tarihi konularına ilişkin görüşlerini öğrenmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada toplam 580 anket incelenmiştir. Araştırmada elde edilen nicel verilerle ilgili olarak araştırmaya katılan öğrencilerin Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik tutumlarına ilişkin aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum:

Araştırmanın birinci alt probleminin analizinde Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik tutumlarına ilişkin görüşlerinin durumu incelenmiştir. Bu bağlamda yapılan betimsel analiz sonucu elde edilen bulgular aşağıda Tablo 6'de verilmiştir:

Tablo 6: Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularına Yönelik Tutumlarına İlişkin Görüşlerini İfade Eden Maddelere Yönelik Frekans ve Yüzdeler Değerleri

Önermeler		Hiç Katılmıyor m	Katılmı yorum	Karars ızım	Katılı yorum	Tamam en Katılı yorum
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıbbın felsefesini ve gelişimini öğrenmeme yardımcı olur.	f	2	7	32	365	174
	%	0.3	1.2	5.5	62.9	30
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları hekimlik mesleğinin bugüne nasıl geldiğini anlamama yol gösterir.	f	-	2	5	388	185
	%	-	0.3	0.86	66.8	31.8
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geçmiş ile bugün arasında köprü kurmamı sağlar.	f	3	7	9	402	159
	%	0.51	1.2	1.55	68.9	27.4
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıp bilimini layıkıyla anlamama katkı sağlar.	f	13	11	28	365	163
	%	2.24	1.89	4.82	62.9	28.1
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları mesleki kimlik kazanmam ve onun onuru konusunda duyarlı kılar.	f	14	41	135	274	116
	%	2.41	7.06	23.2	47.2	20
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları hekim olarak değişimleri algılamamı kolaylaştırır.	f	26	49	117	234	154
	%	4.61	8.44	20.1	40.3	41
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları bilgilerimin mutlak doğru olmadığını anlamama yardımcı olabilir.	f	34	63	139	229	115
	%	5.86	10.8	23.9	39.4	19.8
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları bilimin sürekli gelişen canlı bir yapıya sahip olduğunu fark ettirir.	f	47	71	147	203	112
	%	8.1	12.2	25.3	35	19.3
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf	f	39	89	112	216	124

öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları dersi sorgulama ve sentez yapma becerilerinin gelişimine katkı sağlar.	%	6.72	15.3	19.3	37.2	21.3
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tarihte iz bırakmış büyük hekimlerin kişiliklerini ve hayatlarını gözler önüne sererek hekimlere yol gösterir.	f	-	8	23	229	320
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları bilime dayalı düşüncenin gelişmesine yarar sağlar.	%	2.4	11.5	15.3	54.1	16.5
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıbbi başarıların hangi temeller üzerine inşa edildiğini tasvir eder.	f	23	61	123	311	173
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıbbın hangi aşamalardan geçerek bugünlere geldiğini açıkça ortaya koyar.	%	3.96	10.5	21.2	53.6	29.8
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıbbın hangi aşamalardan geçerek bugünlere geldiğini açıkça ortaya koyar.	f	-	17	52	412	99
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıbbın hangi aşamalardan geçerek bugünlere geldiğini açıkça ortaya koyar.	%	-	2.93	8.96	71.03	17.06
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geriye dönük (retrospektif) düşünme alışkanlığı kazandırmaya yardımcı olur.	f	67	79	189	164	81
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları günümüzde garipsenen geçmiş tıp teorilerini anlamaya imkân tanır.	%	11.55	13.62	32.58	28.27	13.96
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları günümüzde garipsenen geçmiş tıp teorilerini anlamaya imkân tanır.	f	21	34	149	256	120
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları günümüzde garipsenen geçmiş tıp teorilerini anlamaya imkân tanır.	%	3.62	5.86	25.68	44.1	20.68
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları günümüzde garipsenen geçmiş tıp teorilerini anlamaya imkân tanır.	f	19	67	93	314	87
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları günümüzde garipsenen geçmiş tıp teorilerini anlamaya imkân tanır.	%	3.27	11.55	16.03	54.1	15

geçmişteki hekimlerin nasıl zorluklarla karşılaştıklarını, nasıl çözümler bulduklarını öğrenmeme ışık tutar.

Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geçmişte uygulanan tedavi yöntemleri ve yaklaşımları görmeme yardımcı olur.	f	-	34	51	396	99
	%	-	5.86	8.79	68.27	17.06
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geçmişten ilham alınarak tıp biliminin gelişimine katkılar sağlar.	f	19	47	129	173	212
	%	3.27	8.1	22.2	29.8	36.5
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıp bilimindeki kümülatif gelişmeyi görmemi sağlar.	f	49	78	186	212	55
	%	8.44	13.44	32.06	36.55	9.48
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları modern tıp biliminin kompleks yapısını çözmede tıp tarihi anahtar rol oynar.	f	67	89	178	162	84
	%	11.55	15.34	30.68	27.93	14.48
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları hekimlik mesleğinin yüzyıllar öncesinden gelen değerini ve önemini görmeme ışık tutar.	f	53	89	129	234	75
	%	9.13	15.34	22.24	40.34	12.93
Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları tıp biliminin çok eskiye dayandığını göstererek insanın hayat değerinin önemli ve vaz geçilmez olduğunu ortaya koyar.	f	59	67	126	241	87
	%	11.17	11.55	21.72	41.55	15

Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik tutumlarını yansıtan görüşlerine ilişkin önermelere verdikleri cevapların

oranlarını Tablo 6 ortaya koymaktadır. Buna göre öğrencilerin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik tutumlarının tamamen katıldıkları veya katıldıklarına yönelik en büyük oran yaklaşık %98,6 ile “*Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları hekimlik mesleğinin bugüne nasıl geldiğini anlamama yol gösterir.*” önermesinin yer aldığı ifadedir. Önermeye öğrencilerin; %31,8’i tamamen katıldıklarını, %66,8’i katıldıklarını, %0,86’sı kararsız olduklarını ve %0,3’ü katılmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin derse yönelik tutumlarının kararsız olduklarına yönelik en büyük oran %32,98 ile “*Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geriye dönük (retrospektif) düşünme alışkanlığı kazandırmaya yardımcı olur.*” önermesinin yer aldığı ifadedir.

Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını önermelere yüksek oranda tamamen katıldıkları veya katıldıkları şeklinde görüş belirtmelerinden çıkarılabilir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın ikinci alt probleminin analizinde Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularını isteme durumlarına yönelik görüşleri incelenmiştir. Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularını isteme durumlarına yönelik düşünce ve görüşleri hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacına yöneliktir. Mülakat formunu dolduran öğrencilerin verdiği ortak ve benzer cevaplar kategorilere ayrılmış ve oluşturulan kategoriler doğrultusunda yüzdeleri çıkarılarak tablolştırılmıştır. Ayrıca öğrencilerin ifadelerinde doğrudan alıntı yapılarak zenginleştirilmiş ve yorumlanmıştır.

İkinci alt probleme ilişkin verilen yanıtların yüzdelerik dağılımları Tablo 7’de yer almaktadır.

Tablo 7: Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularını İsteme Durumlarına İlişkin Görüşler

	%
Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında yeterince yer almadığı ve ders saatinin artırılması	30
Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında daha fazla yer almalıdır	54
Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geçmişin panoramasını sunmakla kalmayarak, tıbbi giriş dersi olarak da önemli görevi yapmış olabilir	15

Tablo 7’de görüldüğü üzere öğrencilerin %54’ü Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularını İsteme Durumlarına İlişkin görüşlerinde, Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında daha fazla yer almasını ifade etmişlerdir. Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında daha fazla yer alması ile ilgili öğrenci görüşlerinden biri (Ö115), “*Derse komite içinde daha fazla yer verilmeli, ağır ders programı içinde rahatlatıcı, öğretici ve*

şaşırtıcı bir ders olarak yer alması gerekir. Sadece birinci sınıfta derse yer verilmemelidir. İkinci ve üçüncü sınıfta derslerin yüküne göre de tıp tarihi konuları etiğin içinde daha fazla yer verilmelidir.” şeklindedir. Bir başka öğrenci (Ö23), “*Tıp Tarihi ve Etiği dersi içinde tıp tarihi konuları zenginleştirilerek dersin ikinci komitenin büyük bir kısmını oluşturması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü tıp tarihi dersi konuları tıp biliminin bugüne nasıl geldiğini değerlendirerek sorgulama ve sentez yapma becerime katkı sağlayacaktır.*” diyerek dersin öğretim programında daha fazla yer almasının gerekçesini vurgulamıştır. Bir başka öğrenci ise “*Tıp Tarihi ve Etiği içerisinde tıp tarihi konularının daha fazla yer alarak işenirse hekimlik mesleğinin bugüne nasıl geldiğini ayrıntılı bir şekilde görmemi sağlayacaktır. Bu da mesleki kimliğim oluşum sürecinde önemli rol oynayacağını düşünüyorum*” şeklinde değerlendirmiştir.

Mülakata katılan öğrencilerin %30’u Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında yeterince yer almadığı ve Tıp Tarihi ve Etiği dersinin saatinin artırılması şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Bu durumla ilgili olarak (Ö17), “*Ders sayısı artırılmalı, konular daha detaylı işlenmeli, Tarihin belli dönemlerinde görülen hastalıkların gelişimi ve tedavisine yönelik çalışmaların anlatılması hastalıkları anlamamıza yardımcı olabilir*” şeklinde ifade ederken benzer bir görüşü de (Ö146), şu şekilde ifade etmiştir: “*Ders saati artırılarak daha ayrıntılı işlendiğinde daha faydalı olacağını düşünüyorum.*” Bir başka öğrenci de (Ö59), “*Bence derse daha çok önem verilmeli. Ders sayısı ve sınavda çıkan soru sayısı artırılabilir. Öğrencilerin bu derse daha ilgili olması sağlanmalıdır.*” şeklinde görüşünü ortaya koymuştur.

Mülakata katılan öğrencilerin %15 de Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geçmişin panoramasını sunmakla kalmayarak, tıbbi giriş dersi olarak da önemli görevi yapmış olabilir olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrencilerden biri (1Ö49) “*İmkân varsa ders sayısının artırılması, dönem 1 öğrencilerinin fakülteye alışması ve tıbbi hazırlık için daha faydalı olabilir. Gelecekte yapacağımız mesleğin tarihini bilmemiz ufukumuzu genişletebilir*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Öğrencilerin %30’ı Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında yeterince yer almadığı ve Tıp Tarihi ve Etiği dersinin saatinin artırılması, %54’ü de Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında daha fazla yer almasını, %15’i de Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konuları geçmişin panoramasını sunmakla kalmayarak, tıbbi giriş dersi olarak da önemli görevi yapmış olabilir olduğunu belirtmişlerdir.

Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt probleminin analizinde Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularının öğretiminde daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşlerini incelemeyi amaçlayan açık uçlu soru sorulmuştur. Bu soru, öğrencilerin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularının öğretiminde daha nitelikli hale getirilmesine ilişkin düşünce ve görüşleri hakkında derinlemesine bilgi edinmek amacıyla yöneliktir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sorulara verdiği ortak ve benzer cevaplar kategorilere ayrılmış ve oluşturulan kategoriler doğrultusunda yüzdeleri çıkarılarak

tablolaştırılmıştır. Ayrıca öğrencilerin ifadelerinde doğrudan alıntı yapılarak zenginleştirilmiş ve yorumlanmıştır.

Üçüncü alt probleme ilişkin verilen yanıtların yüzdeler dağılımları Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8: Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf Öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi Konularının Öğretiminin Daha Nitelikli Hale Getirilmesine Yönelik Görüşleri

	%
Dersin video (Belgesel ve Film) ve görsellerle zenginleştirilmesi	44
Müze Ziyaretleri	28
Dersin İşleniş Yönteminin Zenginleştirilmesi (İnteraktif)	15
Geçmişte Başarılı Olan Hekimlerin Biyografilerine Daha Çok Yer Verilmesi	5

Mülakata katılan öğrencilerin %44’ü Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşlerinde “Dersin video (Belgesel ve Film) ve görsellerle zenginleştirilmesi”ne vurgu yapmıştır. Öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde “Tıp tarihi Konularının Öğretiminin Daha Nitelikli Hale Getirilmesi” boyutunu ön plana çıkararak öğrencilerden bazılarının görüşleri şöyle ifade edilebilir: “*Tıp Tarihi ders saatlerinin yetmediğini düşünüyorum. Daha geniş daha kapsamlı şekilde işlenmesinin daha iyi olacağını düşünüyorum. Sadece ders slaytları ile değil de belgesel ve filmlerle desteklenmesinin daha faydalı olacağını düşünüyorum.*” (Ö59). “*Tıp tarihinin belgesel – film haline getirilip izletilmesi görsel hafızayı da tetikleyeceği için daha faydalı olacağını düşünüyorum.*” (Ö149).

Öğrencilerin %28’i de Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşlerinde Müze Ziyaretlerine işaret etmişlerdir. Öğrenci görüşlerinden biri; “*Tıp Tarihini yerinde görebilmek daha iyi olabilirdi. Anlatılan şeyler kronolojik olarak ve konu olarak dönemlere ayrılıp, Tıp Tarihi Müzeleri, tarihi hastaneler vs ziyaret edilerek daha akılda kalıcı olabilir*” (Ö267) şeklindedir. Bir başka öğrenci (04) ise “*Öncelikle programdaki ders saati sayısı artırılabilir. Bunun yanı sıra ilgili müzelerle ziyaretler düzenlenip aktif öğrenme sağlanabilir*” şeklinde görüşünü ifade etmiştir.

Mülakata katılan öğrencilerin %15’i Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşlerinde dersin işleniş yönteminin zenginleştirilmesi (İnteraktif) üzerinde durmuşlardır. Öğrencilerden biri (Ö92) “*Sadece ezberlenip geçilecek bir ders olarak, interaktif tartışmalar çerçevesinde geçmiş olayları ve geçmişte yaşamış hekimlerin düşüncelerini anlayabileceğimiz bir ders olmasını isterdim*” şeklinde ifade ederek derslerin interaktif olarak işlenmesine vurgu yapmıştır. Bir başka öğrenci ise (Ö342) “*Zorunlu ve eğlenceli bir ders haline getirilebilir. Öğrencilere araştırma ödevleri verilip, konular sınıfta tartışılabilir. Tıp tarihi ile ilgili kitaplar okunabilir (bu derslerde), Tıp tarihi ile ilgili müzeler veya laboratuvarlar gezilebilir.*” şeklinde görüş belirterek dersin işleniş yönteminin zenginleştirilmesini işaret etmiştir.

Öğrencilerin %5'i Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesine yönelik görüşlerinde Geçmişte Başarılı Olan Hekimlerin Biyografilerine daha çok yer verilmesi şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Bu durumla ilgili olarak (Ö274), “*Geçmişte yaşamış büyük hekimlerin başarılarını anlatan kitaplar okunabilir, bu hekimlerin biyografileri üzerinde tartışma dersleri düzenlenebilir*” şeklinde ifade ederken benzer bir görüşü de (Ö389), şu şekilde ifade etmiştir: “*Geçmişteki tıp anlayışının ve hekimlerinin ilginç hikayeleri ve şimdiki tıp anlayışına nasıl katkıda bulunduğunu daha detaylı olarak geçmişteki başarılı hekimlerini biyografileri üzerinde dersler yapılabilir*”

Üçüncü alt probleme ilişkin öğrenciler; Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesinde; Dersin video (Belgesel ve Film) ve görsellerle zenginleştirilmesi, Müze Ziyaretleri, Dersin İşleniş Yönteminin Zenginleştirilmesi (İnteraktif) ve Geçmişte Başarılı Olan Hekimlerin Biyografilerine daha çok yer verilmesini ön plana çıkarmışlardır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmaya katılan tıp fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularına yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Tıp Fakültesi 2. ve 3. Sınıf öğrencilerinin Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp tarihi konularını isteme durumlarına yönelik düşünce ve görüşlerinde; %30'ı Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında yeterince yer almadığı ve Tıp Tarihi ve Etiği dersinin saatinin artırılması, %54'ü de Tıp Tarihi ve Etiği dersinde Tıp Tarihi Konularının dersin öğretim programında daha fazla yer almasını ve %15'i de Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konuları geçmişin panoramasını sunmakla kalmayarak, tıba giriş dersi olarak da önemli görevi yapmış olabilir olduğunu belirtmişlerdir.

Tıp Tarihi ve Etiği dersinde tıp tarihi konularının öğretiminin daha nitelikli hale getirilmesinde; Dersin video (Belgesel ve Film) ve görsellerle zenginleştirilmesi, Müze Ziyaretleri, Dersin İşleniş Yönteminin Zenginleştirilmesi (İnteraktif) ve Geçmişte Başarılı Olan Hekimlerin Biyografilerine daha çok yer verilmesini ön plana çıkarmışlardır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda;

Tıp tarihi ve etiği dersi, öğretim programı göz önünde bulundurularak öğretim programında daha fazla yer almalı, tıp tarihi konularının oranı artırılmalı ve dersin saati artırılmalı,

Seçmeli dersler içinde Türk Tıp Tarihi ve Avrupa Tıp Tarihi gibi dersler konulabilir,

İbn-i Sina gibi tıp tarihine damga vurmuş ünlü hekimlerin biyografilerini ve eserlerini analiz edildiği seçmeli dersler konabilir.

KAYNAKÇA

Altıntaş, A. (2008). Ülkemizde Tıp Eğitiminin Başlangıcı, Gelişimi ve 14 Mart Tıp Bayramı'nın Anlamı, *Türk Aile Hekim Dergisi*, 12 (1), s.44-53.

Bayat, A. H. (2010). Tıp Tarihi, İstanbul: Merkez Efendi Geleneksel Tıp Derneği Yayınları.

Burnham, J.C. (2017). Tıp Tarihi Nedir?, (Çev. Özgür Yıldırım), İstanbul: Işık Yayınları.

Bynum, W. (2008). Tıp Tarihi, (Çev. Nur Gökçeoğlu) Ankara: Dost Yayınları.

Büyüköztürk, Ş.; Kılıç Çakmak, E.; Akgün, Ö.; Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: PegemA Akademi Yayıncılık 21. Baskı.

Creswell, J.W. (1994). *Research Design: Qualitative&Quantitative Approaches*, London: Sage Publications Ltd.

Crook C. & Garratt, D. (2005). The Positivist Paradigm in Contemporary Social Science Research. *Research Methods in the Social Sciences* (Eds. B. Somekh & C. Lewin). London: Sage Publications Ltd., s. 207-215.

Ekiz, D. (2003). Eğitimde Araştırma Yöntem ve Metotlarına Giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.

Lewis, P. (1998). Tıp Tarihi, (Çev. Nilgün Güdücü), Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık Aş.

Sipahi, B.; Yurtkoru, E. S.; Çinko, M. (2010). Sosyal bilimlerde SPSS'le veri analizi. İstanbul: Beta Yayınları.

Schulz, S., Woestman, B., Huenges, B., Schweikardt ve Schafer, T. (2012). How Important is Medical Ethics and History of Medicine Teaching in the Medical Curriculum? An Empirical Approach towards Students Views, *Journal List, GMS Z Med Ausbild*, v.29 (1).

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma, Ankara: Seçkin Yayınları.